

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἡδε φυλ. Θ.)

— Εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Σουλτάν Χαράμ πλησίον τοῦ Μπακόσσε-καπισί, ὑπάρχει μία βιβλιοθήκη ἡτις ἀνήκει εἰς τὸν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποθανόντα Σεχού-Ισλάμην Ἀσίρ ἐφέντην ἐμπεριέχουσα 2,000 τόμους, μεταξὺ τῶν δύοιων εὑρίσκεται μία Γεωγραφία Γερμανιστή γεγραμμένη εἰς 4 τόμους (Φραγκφούρτη 1719) μία Ἀστρονομία ὀσταύτως γερμανιστή γεγραμμένη εἰς 4 τόμους (Νούρεμβέργη 1723) καὶ οἱ τέσσαρες μόνον τόμοι τοῦ Τουρκο-Ἀραβο-Περσικοῦ λεξικοῦ τοῦ Μενίσκη: Thesaurus Linguarum Orientalium Turcicæ arabicæ persicæ κτλ. ἐκ δὲ τῶν ἔξι: διὰ γειρὸς γεγραμμένων γραμμάτων: Καὶ τὸ δὲ Ἀλεξάνδρον Κωνστ. βοεῖ διδα Μαυροκορδάτον, φαίνεται ὅτι τὸ λεξικόν αὐτὸν ἦτο ποτὲ τοῦ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου.

Η εἶσοδος εἰς τὰς βιβλιοθήκας ταύτας εἶναι ἐλευθέρη εἰς τοὺς ξένους ἐκτὸς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Σουλτάν Μεγκατ, τῶν ἀνακτόρων τοῦ Βυζαντίου καὶ τινῶν ἄλλων εἰς θέσης διὰ τοὺς ξένους, ἀνευ ἰδιαιτέρας ἀδείας, εἶναι ἀπηγορευμένη. — Εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Ιατρικὴν Σχολὴν ὑπάρχει μία βιβλιοθήκη ἐμπεριέχουσα μόλις 2,000 τόμους ἀλλὰ πάντοτε κεκλεισμένη καὶ μὴ χρησιμεύουσα οὐδὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς. Η βιβλιοθήκη αὕτη πρὸ τῆς παραπολήσεως τῆς Σχολῆς εἰς Γαλατά-Σερρά (1846-47) ἐμπεριέχει 6 μέχρις 7,000 τόμων.

Μέκαρ.—Η βιβλιοθήκη τῶν Σερίφιδων, διαδόχων τοῦ Μωάμεθ, ἦτο ποτὲ πλουσιωτάτη τὴν σήμερον ἐμπεριέχει 5 μέχρις 6,000 τόμων.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΝΑΣΙΑ.

Ηλθομεν τέλος πάντων, Κύριοι, εἰς τὸ τέρψα πτης πραγματίας ἡμῶν. Διερευνήσαντες ὅσον οἶδον τε ἀκοιθέστερον τὴν ἀνθρώπινη φύσιν, προσέδημεν ἐπομένως καὶ εἰς τὸν δριστικὸν τῶν εἰδικῶν αὐτῆς καθηκόντων. Εἴδομεν ὅσον μέγας καὶ ἔξοχος ἐστὶν ὅντως δ ἀνθρωπος, ἀντιπαρατιθέμενος πρὸς ἄπασαν τὴν περιστοιχούσαν αὐτὸν φύσιν. Πᾶσα στιγμὴ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀναστροφῆς, αὐτοῦ ἐπιδείκνυσιν αὐτὸν ὑπὸ νέκυν ὅψιν καὶ ὑπὸ νέων γχρίτων κεκοσμημένον. Απας δ βίος αὐτοῦ παρέρχεται ἐν διηνεκετεῖ καὶ ἀενάῳ ἐργασίᾳ. Οὐδὲν ἔτερον σκοπεῖ, οὐδὲν ἔτερον θηρεύει ἢ μόνην τὴν πνευματικὴν καὶ ἥθικὴν τελειότητα. Πανταχοῦ αὐτὴν ἐπιζητεῖ, δι' αὐτὴν ἀγωνίζεται, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς πεισματωδῶς μάχεται; Πάντες οἱ αἰλονες καὶ πάντα τὰ ἔμην φέροντες ἀνεξίτηλον τὴν εἰκόνα τῶν ὑπὲρ τῆς τελειότητος ἀγώνων αὐτῶν καὶ καρμάτων. Ἐνταῦθα κατατείνουσιν αἱ ἐμφυτοὶ τῶν φύλων διαθέσεις. Ἐνταῦθα λόγουσιν αἱ εἰδικαὶ καὶ διακριτικαὶ τῶν ἀτόμων ῥοπαλαὶ καὶ τάσεις.

Οἱ μὲν, νοῦν καὶ καρδίαν τῷ Θεῷ ἀφοσιώσαντες καὶ τῆς ἥθικῆς τοῦ πλησίον διδασκαλίας ἐπιλαβόμενοι, συνεντυγχάνοντες τούτῳ ἀδιαλείπτως, τῷ Κυρίῳ δόσημέραι λειτουργοῦντες, καὶ ὑπὲρ τῆς παχυσαρμίου εἰρήνης καὶ καθολικῆς εὐδαιμονίας ἐν ψυχῇς εὐχόμενοι. Οἱ δὲ, ὑπὲρ τῆς κοινωνίας αὐτῆς ἀπ' αὐτὴν ὑλικῶς ἀφοριζόμενοι, τύπον ἀγνείας καὶ πρακτικῆς καθαρώτατον τῇ ἀνθρώποτητι παρέγουσιν. Ἄλλοι μὲν τὴν ὑψηλὴν τῆς ἀληθείας ἔννοιαν ἐπιποθοῦντες, μερίς ὅσα ὑπὲρ αὐτῆς καρτερικῶς ὑρίσταν-

ται ἀπὸ πλάνης εἰς πλάνην οἱ τάλανες λε-
ληθότες κρημνίζονται. Εἴος οὖ ἀνυψωθόσιν
εἰς τὸ ἄνωτον τῆς βιαγνώσεως, καὶ οὕτω
τὴν ἀνθρωπότητα βιθυνδὸν διαφωτίσωσιν.
Ἐτεροὶ δὲ, ὑπὸ τῶν καλλονῶν καὶ τῆς ἀρ-
μονίας τῆς φύσεως κατεκηλούμενοι, τὸν
νύχους καὶ τὰ μυστήρια αὐτῆς ἀναδιφῶσιν,
διὰ τῆς πολυτίμονος πείρας τῷ κόσμῳ λυ-
σιτελεῖς ἀποθέαντες. Τινὲς μὲν, τὴν προ-
νοτικὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ γενικοῦ συμ-
φέροντος ἐπιτερπόμενοι, ἀγωνίζονται ἀνεν-
δέτως ὅπως ἔκσφαλίσωσι τὴν ἀνθρωπότη-
τα διὰ τῆς ἀκριβοῦς τῶν ἀργῶν τοῦ δικιού
ἔφρυμογῆς καὶ τηρήσεως. Τινὲς δ' αὖ, ἐργ-
σταὶ περιπαθεῖς τοῦ καλοῦ δεικνύμενοι, τὸν
ἀνθρώπινον βίον καθωράζουσι, τοῦ ἀπολύ-
του καλλονῶς τὰ ἐκτυπώματα ἐνθουσιωδῶς
σκιαγραφοῦντες. Συναγωνισμὸς, ἐνὶ λόγῳ,
καὶ ἀμύλλικα ἔστι τὸ διηγεκές δρᾶμα τοῦ
κοσμικοῦ ἡμῶν θεάτρου. Ἀλλὰ πρὸς τί ὅλα
ταῦτα; Καὶ ποιὸν τὸ τέρῳμα τῆς προσδευ-
τικῆς ταύτης πορείας; Οὐ οὐν αὐτὸς. Τοῦ-
το ἔστι τὸ ὕστατον φαινόμενον. Ἐδῶ κατα-
παύονται ἀποσαὶ αἱ προσπάθειαι καὶ οἱ ἀ-
γῶνες· ἐδῶ ἐκπνέουσι τὰ πάντα· ἐδῶ, αἱ-
ρεται πάσα δραστηρίότης καὶ πάσα ἐνέρ-
γεια. Νέκρωσις καὶ σκότος διεκδέχονται τὴν
ζωὴν καὶ τὸ φῶς. Ἐδῶ, ἐν τῇ ψυχρῇ ταύ-
τῃ τοῦ τάφου στρωμνῇ ἔξαπλοιται αἵρηνς
δισφοιγῶν καὶ ἀκραζῶν νεκνίας. Ἐδῶ, ἀ-
νηπαύεται τελευταῖον δικεμηκὼς πολιὺς
γέρων. Ἐδῶ, στειροῦται ἡ ἀενναος τῶν δικ-
κρύων καὶ τῶν κλαυθμῶν πηγή. Ἐδῶ, κό-
πτεται τὸ νῆμα τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν
βιτάνων. Ἐδῶ, ἀφανίζεται ἡ χαρὰ καὶ ἡ
δόξα. Ἐδῶ, ἡ ἀρετὴ κατερχομένη, κρύπτε-
ται ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, διαπαντὸς ἐπι-
λεκτησμένη. Ἐδῶ, ζένοι καὶ ἐγκυταλειψιμέ-
νοι κείνται οἱ τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργέται, οἱ
πιστοὶ λειτουργοὶ τοῦ ὑψίστου καὶ λάτρεις,
οἱ ἔξοχοι νόες καὶ οἰκαθηγηταὶ τῆς ἀληθείας.
Οὐάνατος, ἐνὶ λόγῳ, φαίνεται ἡ τελευταία
πρᾶξις, ἐν ᾧ καταστέφεται τὸ κοσμικὸν δρᾶ-
μα καὶ ὡς σκιαὶ παρέρχονται αἱ πραγματι-
καὶ ἐκείνην ζῶσαι τοῦ κόσμου σκηνογραφίαι.

Καὶ πῶς; Ἀπὸ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μηδέν!
Οὐ θεοείκελος βρασιλεὺς τῆς κτίσεως, γῆ καὶ
σποδός! Καὶ ποῦ λοιπὸν τὰ δάκρυα τῆς
καταδιωκομένης ἀρετῆς! Ποῦ ἡ ἵκανοποίη-
σις τῆς πολυτλήμονος ἀνθρωπότητος! Ποῦ
τὰ ἐπίχειρα τῆς τυράννου Κακίας αἱ Πρὸς
τὸ ἔρα διακατήσκεντος ὑπὲρ τῆς ἀληθείας
ζητοῦσι! Διατί τόση ὑπὲρ τοῦ πλησίου αὐτα-
παρνησία! Καὶ πρὸς ποιὸν τέλος αἱ πρὸς
τὸν ὑψίστον ἀδιάλιστοι ἐκείναι δοξολο-
γίαι καὶ δέήσεις! Ἱνα τὸ ζῆμα ἀείποτε
πρὸς οὐρανὸν ἐστραμμένον, ἐνῷ προώρισται
παρανάλωμα τὸν σκωλήκων καὶ τοῦ τά-
φου! Καὶ λοιπὸν, ἢ νθρωπες, δι τοσαῦτα
καὶ τοικῦντα μεγαλουργήσας, δι τοσαῦτα
καὶ τηλικαῦτα παθών καὶ οὐδέποτε ἀπο-
γονούς, βρίνεις ἥδη « ἐξ εὐρώντα δόμον
κυρεοῦν Ἀΐδαον νόνυμον! θάνατός τε ἔκ-
παγλόν περ ἔόντα αἰρεῖ μέλας! λαμπρὸν δὲ
λείπεις φάσις ἡλίοιο! καὶ κατὰ γαῖα κα-
λύπτει » σέ! Ἄν οὔτως ἔχῃ τὸ πράγμα,
καὶ σὺ, ὡς οἱ αἰγαλάωτοι ποτὲ Ἐβραῖοι,
πάντα πόνον καὶ ἀγῶνα ἔξαρνησάμενος, καὶ
καθίσας ἐπὶ τὸν ποταμὸν τῆς Βιωτικῆς
ταύτης Βαρύνωνος, κλαύσον ἐν τῷ
μνησθῆναι σε τῆς προσδοκωμένης οὐρανίας
Σιωπὴν, ἡς οὐδέποτε ἀπολαύσεις. — Ἀλλ'
οὔχι, οὔχι! Καὶ ἔκαν οὔτως τὸ μέλλον μου οὐ-
δὲν ἔτερον ἦ, ή διάνατος αὐτὸς, καὶ τὸ ψυ-
χρὸν μνῆμα, καὶ οὕτω, τούλαχιστον ἐνόσῳ
ζῶ, θέλω γλυκαίνει τὰς πικρίας τῆς ζωῆς
μου διὰ τῆς ἐλπίδος, εἰ καὶ ἀνυποστάτου,
τῆς Αἰωνιότητος καὶ τῆς ἀθανασίας. Ἅνευ
τῆς εἰς Αὐτὴν ἐλπίδος, οὔτε στιγμὴν μίαν
ὑφίσταμαι τὸ ζῆν. Εἴτε ἀπατῶμαι, εἴτε
μή, οὐδέποτε ἐπιλάσμων Αὐτῆς δύναμαι
γενέσθαι. « Ἐάν ἐπιλάσμαί σου, ίερουσα-
λήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου. Κολληθείη ἡ
γλωσσά μου τῷ λάρυγγι μου, ἐάν μή σου
μνησθῶ. » « Ἐνστρέφεις τὸν κοπετόν μου
εἰς χρήν ἐμοί. Σὺ διαβόηγνύεις τὸν σάκ-
κον μου, καὶ περιζωνύεις με εὐφροσύνην. »
« Τὴν ίερουσαλήμ προσνατάξωμαι, ὡς ἐν
ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου. » ίερουσαλήμ,
Αἰωνιότης, Αθανασία! Καὶ ὄνταρον ἀν ἦ,

γλυκὸν ὅμοιος εῖναι, καὶ ζωτιγόνον· ὡς βάλσα-
μον ἀκεσώδυνον, τὰ ἔλκη καὶ τὰ τραύμα-
τά μου ἐπου λοῦσα καὶ ἀποναρκοῦσα. Ἰδού
ἡ φωνὴ τῆς ἀνθρωπίνης Συνειδήσεως. Ἀλλ᾽
ἄρα γε ὅνειρόν ἐστιν ή Ἀθανασία, η πραγ-
ματικότης ἀναντίρρητος καὶ βεβαία;

Η φύσις η ἀνθρωπίνη ψυχολογικῶς ἀνα-
λυομένη καταδείκνυσιν, ὡς εἰδομεν, τὸν
οὐράνιον αὐτῆς προορισμόν. Ἀπασχι αἱ
Θρησκεῖαι τοῦ ἀρχαίου Κόσμου μᾶλλον η
ἥττον διειδον τὴν ἀθανασίαν τῆς ἀνθρωπί-
νης ψυχῆς, καὶ διὰ διαφόρων συμβόλων καὶ
τύπων αὐτὴν ἔξεικνίσαν. Οἱ περιονόστεροι
τῶν σοφῶν παρεδέξαντο μετὰ μακρὰν λο-
γικὴν ἔρευναν τὸ δόγμα τοῦτο, καὶ ἀνέ-
πτυξάν αὐτὸν διὰ τῶν ισχυροτέρων ἀποδεί-
ξιῶν. Η ἀνθρωπότης σχεδὸν πάσα δρμεμ-
φύτως πως πιστεύει εἰς τὴν Ἀθανασίαν της.
Ο χριστιανισμὸς αὐτὸς, τέλος πάντων, ἄ-
νωθεν τοις βροτοῖς ἐπιφοιτήσας, καθιέρω-
σε τὸ δόγμα τοῦτο ὡς ἀλήθειαν πραγματι-
κὴν καὶ ἀναμφίλεκτην, ἐπικυρώσας τὰς πε-
ρὶ αὐτοῦ εἰκασίας. τὰς ίδεις καὶ τὴν πίστιν
τοῦ ἀρχαίου Κόσμου, ἀναζωπυρήσας τὴν
ἀνθρωπίνην δραστηριότητα, ἀναστείλας τὴν
ἀκάθεκτον καὶ ἀτάσθαλον τῆς Κακίας δρ-
μὴν καὶ παραμυθούμενος διὰ τῶν ἀψευδῶν
αὐτοῦ ἐπαγγειῶν τὴν πολυπλοκὴν ἀνθρωπό-
τητα· ὥστε σήμερον οὐδεὶς λόγος ἀμφιβο-
λίας η δισταγμοῦ λείπεται, διπλασιῶς ποτὲ
δυνάμενος ψυχρᾶναι τὴν καρδίαν ἡμῶν η
κανέναν ἐλάχιστον ὑποσαλεῦσαι τὰς πεποιθή-
σεις ἡμῶν καὶ τὴν πίστιν.

Ἄλλ᾽ εὖν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, καὶ
ἐν αὐτῷ τῷ αἰῶνι τῶν φύτων ὑπάρχωσιν
ὄντα, τυφλώττοντα πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ
τὴν ἀθανασίαν ἀναιδῶς καὶ ἀσυστόλως ἐ-
ζαριούμενα, εἴτε ἐκ πεισμοῦ, εἴτε ἐκ δια-
στροφῆς τῆς καρδίας καὶ πωρώσεως εἴπω-
μεν πρὸς αὐτοὺς μετὰ τοῦ σοφοῦ Λαυρεντίου
καὶ ἡμεῖς: «Φύγετε μακρὰν ἡμῶν, ὅντα
ἔξηγρειωμένα, ἀτινα οὐδόλως τὴν ἡμετέ-
ραν φύσιν συμμερίζεσθε! Κατάβοτε εἰς
τὴν τάξιν τῶν κτηνῶν, τῶν ἐν τῇ ὅλῃ ἐρ-
πόντων. Παύσασθε ἀναμιγνύμενοι ἐν τοῖς

ἀνθρώποις, οἵτινες ἔχουσι τὰ ὕματα πρὸς
οὐρκνὸν ἐστραμμένα, καὶ αἰσθάνονται ἐν
ἔκυτοις μέργα τι καὶ ἀθένατον! ὅντα ἐκ-
πεσόντα τῆς ἀρχκίας ὑμῶν δόξης, ζῆται ἐν
τῇ ἀτιμίᾳ ἐγκύλινδούμενοι. Αρέσκεθε εἰς
τὸ μηδέν. Ή ἐπὶς ὑμῶν ἐκπνέεις ἐντὸς τοῦ
τάφου· οὕτω, λέγετε, ἀνυψοῦται τὸ μεγά-
λεῖον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ διακηρύ-
τεται η ἐλευθερία του. Άλλὰ ποῖον ἐστὶ τὸ
μεγαλεῖον τοῦτο, ὥπερ συγγέεται μετὰ
τῶν πτωμάτων; Καὶ δύοις ἐστὶν η ἐλευ-
θερία αὕτη, ητις ἐπευφημεῖ αὐτὴ εἰς ἔκυ-
την, διότι κατεκτήσατο τὸν Θάιατον; Α-
πολαύσατε τοῦ θριάμβου ὑμῶν, μωροὶ Ι-
μεῖς μὲν ἀφίεμεν ὑμῖν διν θηρεύετε τάφον·
ὑμεῖς δὲ ἄφετε ἡμῖν τὸ μέλλον ἡμῶν. Ή-
μεῖς μὲν ἀφίεμεν ὑμῖν τὴν ἀλαζονείαν ὑ-
μῶν· ὑμεῖς δὲ ἄφετε ἡμῖν τὰς προσδοκίας
ἡμῶν. Ήμεῖς μὲν ἀφίεμεν ὑμῖν τὸ Μη-
δέν· ὑμεῖς δὲ ἄφετε ἡμῖν τὴν Αἰωνι-
ό τητα. »

Ἀπέτωσαν ἐς κόρακας οὕτοις ἡμεῖς δὲ,
ἀδελφοὶ καὶ ὁμαίμονες τῇ καρδίᾳ, τῇ δια-
νοίᾳ καὶ τῇ πίστει, ἀνω σγῆμεν τὰς καρ-
δίας, ἐπίζοντες μέλλοντα βίους καὶ Ἀθανα-
σίαν. Πολιτευόμεθα ἐνκρέτως καὶ σωφρό-
νως, καὶ θαρρῶμεν περὶ τοῦ μέλλοντος ἡ-
μῶν. Ιδού τί κληροδοτεῖ ἡμῖν δι πατήρ καὶ
διδάσκαλος τῆς ὑγιοῦς φιλοσοφίας, κρατῶν
ἐν τῇ πρεσβυτηριῇ καὶ τρεμούσῃ αὐτοῦ χει-
ρὶ τὸ θανατηφόρον κάνειον καὶ προσφωνῶν
τοῖς περὶ αὐτὸν τὸ πανύστατον Χαῖρε
«Θαρρεῖν γρὴ περὶ τῇ ἔκυτον ψυχῆς ἀνδρα,
ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς
περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἴκεσε γαί-
ρειν, ὡς ἀλλοτρίους τε ὄντας καὶ πλέον θά-
τερον ἡγησάμενος ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ
περὶ τὸ μανθάνειν ἐπούδασέ τε καὶ κο-
σμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίῳ, ἀλλὰ τῷ
αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνῃ τε καὶ δικαιοσύ-
νῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ καὶ ἀληθείᾳ
οὕτω περιμένει τὴν εἰς ἄιδον πορείαν, ὡς
προευσόμενος διταν ἡ εἰμαρμένη καλῇ. »

Ο θάνατος ἐστὶ τὸ τελευταῖον χωνευτή-
ριον, ἐνῷ διϋλιζεται ἀπασα η βροτεία η-

βάσιν φύσις· ή δὲ Λιωνίστης τὸ ἄωτον τῆς ἡμικής εὐδαιμονίας καὶ μακριότητος. Τὰ πάντα ἐν τῷ περόντι βίῳ σκοτεινὰ καὶ αἰνιγματώδη τὰ πάντα ἐν τῷ μέλλοντι καθορὰ καὶ σαφῆ. «Ἐκ μέρους γινώσκουμεν,» Βοή διδάσκαλες τῶν ἔθνων, καὶ ἐν μέροις προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργήθη σεται. . . . Βλέπομεν γάρ ἀρτι δι' ἑσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρός πρόσωπον· ἀρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπειγώσθην.»

Ανδριζόμεθα τοίνυν, δπως χρηματίσωμεν νόες δρῶν τες τὸν Θεὸν ἐν ἐκείνῃ τῇ αἰλιτῇ καὶ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ, εἰσελθόντες «μετὰ τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου,» εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, τὴν καινὴν Ἱερουσαλήμ, «τὴν ἡτοιμασμένην ὡς νῦμφην κεκοσμημένην» τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς; θέτε ἔξαλεῖψει δὲ θεός πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν δρθιλμῶν ἡμῶν· καὶ διάνκτος οὐκ ἔτι ἔσται οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι διτι τὰ πράτταν ἀπῆλθον.»

Νῦν μὲν δάκρυν καὶ πάλιν τότε δὲ θυμῷδία καὶ ἀνάπαυσις. «Τὸ ἐσπέρας αὐλίς οὐκέσται αλλιούμδες, καὶ εἰς τὸ πρωΐ ἀγαλλίασις.»

Ι. Αριστοκλῆς.

ΠΡΕΙΑΝΨΙΣ ΤΟΥ
“ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ”
ΔΙΛΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

“Οτι μὲν τὰ σοφὰ καὶ ἀθάνατα ἔργα τῶν περιλαμπῶν τῆς προγονικῆς ἡμῶν Μούσης φωστήρων βρίθουσι γνωμῶν κοινωφελῶν καὶ χρησίμων, αἵτινες κατηγασαν καὶ ἐσαεὶ προωρισμέναι εἰσὶν (TOM. A.).

ἴνα φωταγωγήσωσιν ἀπάσαν τὴν ἀγνοώσατητα, πάντες συμφώνως ὁμολογοῦσι. Καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ μόνον ἐπρεπεν ἄρα νὰ σπουδάζωνται τὰ ἐλληνικὰ γράμματα, ίνα χρησιμεύωσι δηλοντί τις μέσα πρὸς μελέτην τῶν γρεῶν καὶ καθηκόντων παντὶ σπουδαῖων ἀνδρὶ, ὁδηγῶσι δὲ καὶ φωτίζωσι τοὺς συνόντας εἰς τὴν ὁρθὴν διοίκησιν παντὸς τοῦ βίου αὐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἐξετάσωμεν τὸ παρὰ πολλοῖς ἐπικρατοῦν σήμερον σύστημα σπουδῆς τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, τί εὔρησομεν; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο πᾶς τις εὗ εἰδὼς τὰ καθ' ἡμᾶς θέλει μετὰ θλίψεως ὁμολογήσει πᾶν τούναντίον· διότι τὰ ἐλληνικὰ γράμματα οὕτως ἀμελῶς καὶ ἐμπαρέργως σπουδάζονται γῦν παρὰ τῶν πολλῶν, ὥστε τὴν τοιαύτην σπουδὴν οὐδὲ σπουδὴν δύγαται τις προστρέψας ὀνομάσαι, ἀλλ' εἴτε λόγω συνηθείας, εἴτε ἐπιδείξεως, εἴτε καὶ παιδιᾶς χάριν, πολλοὶ τῶν νέων διέρχονται ἐν τοῖς Σχολείοις καὶ Γυμνασίοις τοὺς ἀνεκτιμήτους τῶν προγόνων ἡμῶν θησαυροὺς πρὸς τὴν τῆς γλώσσης δῆθεν ἐκμάθησιν, ἔργῳ δὲ μηδεμιᾶς καρποῦνται ἐξ αὐτῶν λυσιτελοῦς ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐντυπώσεως, μηδὲ διάγνωσίν τινα ποιοῦνται τῶν ἀνεκτιμήτων ἐκείνων κειμηλίων, ἀτινά ἐν αὐτοῖς τεθησαυρισμένα ὑπάρχουσιν. Ἀπόδειξις δέ τι, ἀμα τῇ τῶν Σχολείων ἀποφρίτήσει, εἰσελάσαντες οἱ τοιοῦτοι, νέοι εἰς τὸ κοινωνικὸν τοῦ βίου στάδιον, οὕτω ταχέως καὶ παντελῶς ἀνορεκτοῦσι πρὸς τὰ ζωήρόυτα τῆς σοφίας ἐκεῖνα νάματα, ἀτινά ὥφειλον γά καταρδεύωσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν κατὰ πᾶσαν τῆς βιοτικῆς ὁδοιπορίας τὴν αὐγμηρὰν ἔρημον, ὥστε πα-